

TÜRKİYE’NİN ENERJİDE DAYANILMAZ YÜKSELİŞİ (SEMİH İDİZ)

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

10 Ağustos 2009 Kimileri bir [] oyunu A [] benzetiyor, kimileri ise bizim gibi bir [] oyunu A [] Ancak kesin olan bir şey varsa, o da Rusya Başbakanı Vladimir Putin [] Ankara [] yaptığı ziyaretin beklendiği gibi, Batı [] büyük yankı yarattığı gerçektir. ABD açısından baktığımızda, Türkiye [] Rusya ile enerji konusunda imzaladığı belgelerden çok hoşnut olduğuna sanmıyoruz. Washington, Avrupa [] aksine, konuya bölgedeki stratejik askeri ve siyasi çıkarları açısından bakıyor. Bu nedenle, Moskova [] özellikle Kafkaslardaki konumunu güçlendirmesinden kaygılı. Rusya [] tam bir yıl önce Gürcistan [] karşı gerçekleştirdiği başarılı askeri operasyonun sonuçları da zaten Washington [] hâlâ yankılanıyor. Bu nedenle, Nabucco projesine güçlü destek veren ABD [] Türkiye [] Rusya [] Güney Akım projesine ucundan bile olsa katılmasına olumlu bakması mümkün değil. ABD [] bu konularda bir [] uyarı sistemi A görevi yapan muhafazakâr Hudson Enstitüsü [] Putin [] ziyaretiyle ilgili değerlendirmesi de zaten bunu gösteriyor. Avrupalılara Türkiye uyarısı Enstitünün önde gelen Türkiye araştırmacısı Zeyno Baran, [] A internet gazetesinin sorularını yanıtlarken, Güney Akım projesinin gerçekleşmesinin Nabucco [] sonunu getireceğini savunan ifadeler kullanmış. Şunları belirterek baklayı ağzından çıkarmış: [] sadece Avrupa [] talepleri açısından bir çeşitlendirmeyi ifade etmiyor. Aynı zamanda, Orta Asya ve Kafkaslardaki ülkeleri Rusya [] elinden kurtaracak olması nedeniyle önemli. Türkiye ise şimdi bu ülkelerin akıbetiyle değil, sadece gaz için bir transit noktasına dönüşmekle ilgili olduğunu gösteriyor. A Baran, Avrupalıları, kendilerinden uzaklaşıp Rusya [] yaklaşan Türkiye [] [] olup bittiğini çok iyi anlamaları A konusunda da uyarıyor. Bu sistemkâr görüşlerin, sadece ABD [] muhafazakâr çevrelerin değil, bu konuda çok da farklı düşünmeyen yönetim çevrelerinin görüşlerini de yansıttığını söyleyebiliriz. Rusya [] alınan destek ABD konuya Ortadoğu ve İran politikaları açısından da bakıyor. Nabucco [] gerçekleşmemesinin, Irak gazının Avrupa [] ulaştırılmasını da zorlaştıracaklarını biliyor. Bunun ise Irak [] savaş sonrası kalkınması açısından ciddi kaynak kaybı anlamına geleceğini görüyor. ABD, Nabucco [] Güney Akım [] rağmen devam etmesi halindeyse, bunun için İran gazına duyulan ihtiyacı artıracaklarını da hesaplıyor. Zira Güney Akım gerçekleşire, Rusya Nabucco [] gidecek Azeri gazının önemli bir bölümünü de buna çekebilecek. AB [] bakış ise daha karışık. Financial Times [] Ed Crooks [] göre [] Akım aslında Türkiye [] stratejik çıkarlarıyla çelişiyor. Crooks, buna rağmen ve bizce çelişkili olarak Başbakan Erdoğan [] bu pazarlıktan kârlı çıktığını belirtiyor. Bu çerçevede Erdoğan [] Güzey Akım [] kısmen de olsa desteklemekle, Rusya [] sadece Samsun-Ceyhan petrol hattı için değil, diğer önemli enerji projeleri için de destek aldığına işaret ediyor. Türkiye, gazın kalbi oluyor Alman Deutsche Welle yayın kuruluşu ise konuyla ilgili yorumunda, Nabucco [] yanı sıra Güney Akım [] da olmasının AB [] yararına olacağını savunuyor. Baltıklardan geçen Kuzey Akım hattı ile birlikte, bu alternatiflerin hepsinin Avrupa [] enerji ihtiyacının karşılanması açısından gelecekte önemli olacağını vurguluyor. AB Komisyonu [] yapılan açıklamalar da bu doğrultuda. Özetle Güney Akım ile Nabucco, Avrupa [] herkes tarafından rakip projeler olarak görülüyor. Geleceği düşünen birçok Avrupalı, [] ne

kadar çok kanaldan gelirse o kadar iyi A diyor. Öte yandan Deutsche Welle, Crooks [1] da dile getirdiği bir gerçeğin altını çiziyor. Alman yayın kuruluşuna göre Türkiye enerji arzı açısından en önemli transit ülkelerden biri haline geliyor. Crooks ise Türkiye [2] [3] gaz konusundaki umutlarının kalbindeki ülke A olarak tanımlıyor. Özetle enerji konusunda Türkiye [4] yükselişine A tanık oluyoruz. Bununla ilgili diplomasinin de çok boyutlu, esnek ve rasyonel bir zemine oturması gerekeceği ise ortada.

Kaynak/Source: